

اینترنت، سردرگم در لایبرنت دولت

هفته گذشته دکتر مستندی وزیر پست و تلگراف و تلفن در نشست با اعضای کمیته اینترنت انجمن شرکت های انفورماتیک ایران بار دیگر از خصوصی سازی به عنوان راهکار کاهش هزینه های دولت و افزایش درآمد نام برد. وی در

عین حال در این جلسه به صورت تلویحی به تمایل این وزارتخانه برای در دست داشتن کنترل اوضاع در زمینه ارائه خدمات اینترنتی و به ویژه خدمات تلفن اینترنتی (VOIP) اشاره کرد و از برخورد شدید همراه با ادعای خسارت با شرکت ها و افرادی

خبر داد که از آن ها به عنوان قاچاقچیان مخابرات نام برده است.

وزیر در این نشست همچنین با اشاره بر ضرورت ایجاد معاونت اطلاع و فناوری اطلاعات در وزارت پست تصریح کرده طی چند ماه گذشته کلیه امور واگذاری

امکانات به سرویس دهندگان به ادارات مخابرات استان ها واگذار خواهد شد و امور دیتا (مخابرات) نیز بیشتر به فراهم آوردن زیرساخت ها خواهد پرداخت.

این در حالی است که بنا بر اظهارات برخی از صاحب نظران حوزه ICT به شیوه برخورد وزارت پست با مقوله واگذاری امور به بخش خصوصی همواره مبنی بر دیدگاه های سنتی و انحصارطلبانه موجود در دستگاه های دولتی است.

یک کارشناس مسائل اینترنت می گوید: دادن اختیار نام در واگذاری امور به ادارات مخابرات استان ها با توجه به نظام اداری و قوانین حاکم بر این وزارتخانه زمینه مشکلات زیادی را برای متقاضیان بخش خصوصی فراهم می کند.

در همین حال شایعات گسترده ای نیز در مورد باز شدن درهای غیرقانونی جدیدی برای گرفتن مجوزهای لازم و امکانات مخابراتی توسط بخش خصوصی شنیده می شود که در صورت صحت موضوع می توان چنین نتیجه گرفت که بحث تمایل شرکت مخابرات برای تسلط بر بازار اینترنت پیامدهای خود را نمایان کرده است.

این کارشناس اینترنت با اشاره به موضوع مشابه با قاچاق مخابرات که به تازگی از سوی مقامات وزارت پست عنوان شده آن را بهانه ای برای تسلط کامل این وزارتخانه بر بازار اینترنت می داند و می گوید: پس از برخورد شدید با ارائه دهندگان خدمات تلفنی که از آنها به عنوان قاچاقی کنندگان مخابرات نام برده می شود انتظار می رفت نرخ مکالمات اینترنتی با خارج از کشور یا از خارج به داخل با افزایش ملموسی مواجه شود چون با تعطیل یا اختطار به سرویس دهندگان VOIP می باید تعادل عرضه و تقاضا بر هم می خورد، اما نه تنها این اتفاق نیفتاد بلکه نرخ مکالمات اینترنتی تا دقیقه ای ۳ سنت کاهش یافت.

وی تصریح کرده بروز این اتفاق فقط می تواند نشان دهنده این موضوع باشد که علی رغم برخوردهای شدید مخابرات هنوز هم ارائه خدمات تلفن اینترنتی در جریان است. با این تفاوت که استمالا ارائه دهندگان فعلی این

خدمات با تکیه بر روابط و مناسبات خاص اجتماعی با دولتیان گماکان سرگرم فعالیت هستند.

این در حالی است که وزیر علاوه بر تاکید بر برخوردهای شدید همراه با ادعای خسارت با متخلفان، یکطرفه کردن خطوط تلفن برخی از سرویس دهندگان اینترنت را طی یکسال گذشته امری اجتناب ناپذیر در مقابله با قاچاق مخابرات ذکر کرده بود.

این صراحت وزیر در اعلام عزم جدی وزارتخانه تحت امر وی برای مقابله با مقوله قاچاق مخابرات، حکایت از آن دارد که ظاهراً سطوح کلان مدیریتی در این وزارتخانه مقامات عالی رتبه آن بدون اطلاع از پیامدهای نامطلوب این شیوه برخورد به تصمیم گیری در مورد آن می پردازند.

برخی از ناظران نیز معتقدند، نبود اتفاق نظر و هماهنگی میان راس هرم وزارتخانه با بدنه اجرایی آن زمینه

مناسبی را برای دادن رانت های دولتی، رشد ارتشا و فساد اداری در این حوزه فراهم خواهد کرد.

آنها معتقدند، موضوع نظارت، سیاستگذاری و بسترسازی با تسلط کامل دولت بر جزئیات فعالیت های خدمات دهندگان بخش خصوصی در مقوله کاملاً متفاوت هستند که هر کدام آثار و نتایج خاص خود را به همراه خواهند داشت.

یکی از کارشناسان امور دیتای مخابرات که تمایلی به افشای نام خود ندارد از رفتار ضد و تقیض وزارت پست در موضوع خصوصی سازی به عنوان یکی از دلایل تمایل این وزارتخانه برای تسلط بر اوضاع اینترنت نام می برد و می گوید: شخص وزیر طی دو هفته گذشته دو جلسه جداگانه با انجمن ISP ها و کمیته اینترنت انجمن انفورماتیک داشته اند که به نظر می رسد این جلسات به منظور رایزنی با فعالان بخش خصوصی برای گرفتن امتیازات بیشتر از آنها برگزار شده است.

وی می گوید: آنچه مسلم است کمیته اینترنت انجمن انفورماتیک با حداکثر ۱۵ عضو نمی تواند به عنوان نماینده جامعه اینترنت کشور وارد مذاکره با دولت شود. از طرفی با وجود جایه جانی اخیر در پست ریاست انجمن ISP ها که نشان از بروز اختلاف نظر احتمالی در این نهاد صنفی دارد، وزارت پست تصمیم گرفته تا بار دیگر به رایزنی با انجمن شرکت های انفورماتیک بپردازد.

این انجمن طی چند ماه گذشته با نزدیکی به دولت برای جذب هزینه بیشتر بودجه یک میلیارد دلاری تکفا، تلاش می کرد تا بر بازار اینترنت و موضوع صادرات نرم افزار نیز تسلط یافته و خود را به عنوان تنها مسیر و نقطه تماس بخش خصوصی با طرح تکفای دولت معرفی کند.

به اعتقاد منتقدان حوزه ICT انجمن مذکور که طی چند ماه گذشته توانسته تا حد زیادی به مراجع تصمیم گیری در مورد IT نزدیک شود، عمده سیاست های خود در این زمینه

را بر محور تفکر دولتی انحصارگرایانه استوار کرده بود تا جایی که برخی از روزنامه‌نگاران سیاست‌های تازه و رفتارهای مسئولان این انجمن را به عنوان نشانه‌ای از القای تفکر دولتی به بخش خصوصی قلمداد کرده بودند.

در نقطه مقابل این انجمن، انجمن ISPها بود که طی یک سال و نیم گذشته در اثر صراحت لهجه و حملات مستقیم مدیریت آن به مخاطرات دولتی و سیاست‌های آن به عنوان یکی از منتقدان پررنگ‌ترین دولت در زمینه اینترنت مطرح شده بود.

این کارشناس مخاطرات می‌گوید: انجمن انفورماتیک از فاصله زیاد ایجاد شده میان وزارت پست و انجمن ISPها استفاده کرد و توانست کمیته اینترنت خود را با ۱۵ عضو بر روی میز مذاکره با دولت بنشانند.

این درحالی است که دقیقاً در زمان‌هایی که فضای جامعه اینترنت کشور در اثر برخوردهای تند و گاه و بیگاه مخاطرات با خدمات دهندگان اینترنت ملتهب می‌شد، مسئولان کمیته مذکور سمت، نمایندگی خود در صنف ISPها را نادیده گرفته و تا اعلام وضعیت سفید هیچ واکنشی از خود نشان نمی‌دادند در حالی که انجمن صنفی ISPها که ظاهراً طی چند ماه گذشته به دست فراموشی سپرده شدند و در لایه‌های دولت با بخش خصوصی هیچ جایگاهی نداشتند، دقیقاً در اوج بحران نوک تیز اعتماد خود را متوجه دولت کرده و به حمایت از صنف ISPها می‌پرداختند.